

Kryzys klimatyczny w słoiku. Prezent na Dzień Dziecka od Gaz-Systemu i Baltic Pipe

Gaz-System ogłosił konkurs dla dzieci i młodzieży, który ma przekonywać, że gazociąg Baltic Pipe jest przyjazny dla środowiska. „To cyniczny greenwashing. Gaz kopalny niszczy klimat i przyszłość naszych dzieci” – odpowiadają ruchy społeczne, w tym MSK i Rodzice dla Klimatu i proponują jako alternatywę challenge w social mediach #KryzysKlimatycznyWSłoiku.

W Dzień Dziecka Gaz-System, operator sieci przesyłowych odpowiedzialny za budowę polskiej części Baltic Pipe, ogłosi wyniki konkursu adresowanego do dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat, który ma „podkreślić bliski związek gazociągu Baltic Pipe z dbałością o środowisko”. Zadanie konkursowe polegało na stworzeniu instalacji „Las w słoiku” nawiązującej do spółki i gazociągu[1]. Organizatorami konkursu „Zielony Zawrót głowy Baltic Pipe” są Gaz-System oraz Polska Press, czyli grupa niedawno przejęta przez PKN Orlen.

To oburzający przykład korporacyjnego greenwashingu. Gaz-System funduje wszystkim na Dzień Dziecka prezent w postaci katastrofy klimatycznej. Zamiast niego proponujemy spółce challenge facebookowy pt. „Kryzys klimatyczny w słoiku”, który znacznie lepiej, a przede wszystkim uczciwiej, zobrazuje rzeczywisty wpływ gazu kopalnego na środowisko. Zachęcamy wszystkich, by zrobili własne “słoiki” i publikowali zdjęcia w social mediach oznaczając nas, Gaz-System i Polska Press, czyli de facto Orlen, kolejną spółkę paliwową – mówi Marzena Wichniarz, przedstawicielka Rodziców dla Klimatu.

[Post Rodziców dla Klimatu na FB](#)

Gaz ziemny, wbrew narracji Gaz-Systemu nie jest paliwem ekologicznym. Przypomnijmy, że zdaniem IPCC mediana emisji gazów cieplarnianych ze spalania gazu ziemnego jest o jedynie 40% mniejsza niż w przypadku węgla[2]. Gaz ziemny niewątpliwie nadal jest paliwem wysokoemisyjnym, od którego także musimy odchodzić jeśli chcemy dotrzymać tempa i skali koniecznych redukcji emisji. Nie może być on więc znaczącą częścią miksu energetycznego, który ma być niskoemisyjny, a opieranie swojej dekarbonizacji na nim to prosta droga do pogłębiania się katastrofy klimatycznej. Już teraz dysponujemy i dynamicznie rozwijamy mniej emisyjne alternatywy dla stabilizacji miksu energetycznego, gaz ziemny nie jest tu jedynym rozwiązaniem, ani tym bardziej najlepszym. Od paliw kopalnych należy odchodzić szybko i na masową skalę, a nie zaklinać rzeczywistość i wymieniać jedne na drugie - komentuje Mikołaj Gumulski z Młodzieżowego Strajku Klimatycznego.

[Post MSK na FB](#)

Wpływ gazu kopalnego na klimat nie ogranicza się do emisji dwutlenku węgla podczas jego spalania. Równie groźne są wycieki metanu, głównego składnika gazu ziemnego, który jest w perspektywie najbliższych dekad 86 razy mocniejszym gazem cieplarnianym, niż CO₂. Metan ulatnia się do atmosfery między innymi na etapie wydobycia ropy naftowej i gazu oraz jego transportu.

Gaz ziemny niszczy klimat prawie tak samo jak węgiel, ale o tym Gaz-System milczy. Cynicznie wykorzystuje dzieci i młodzież by promować projekt oparty o paliwo kopalne, który przyczyni się do kryzysu klimatycznego. Innymi słowy, pod pretekstem obniżania emisji i troski o środowisko dla własnego, krótkoterminowego zysku okrada młode pokolenia z szansy na bezpieczną przyszłość wolną od katastrofalnych skutków zmiany klimatu – mówi Diana Maciąga, koordynatorka ds. klimatu ze Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, ekspertka Koalicji Klimatycznej.

[Post Pracowni na Twitterze](#)

Wart 2 miliardy Euro projekt ma zwiększyć dostawy gazu do Europy łącząc pola gazowe Norwegii na Morzu Północnym z Polską, przechodząc przy tym przez trzy główne wyspy Danii. Umożliwi rocznie dostawy nawet 10 mld m³ gazu kopalnego (gazu ziemnego) wydobywanego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym do Polski i 3 mld m³ z Polski[[iii](#)].

Konkurs wywołał też oburzenie mieszkańców Danii, którzy nie zgadzają się na budowę tego rurociągu.

Dalsze rozwijanie biznesu paliw kopalnych nie pomoże w osiągnięciu unijnych celów klimatycznych. Zyskają na nim tylko norweskie firmy wydobywcze i korporacje paliwowe zaangażowane w przesył i sprzedaż gazu. Z jednej strony Dania popiera szybką redukcję emisji i ochronę klimatu, a z drugiej wyrzuca pieniądze na Baltic Pipe, choć nie przyniesie jej on żadnej korzyści a przyczyni się do zmian klimatu i utrudni Polsce przejście na zieloną energię. Skazywanie Polski na uzależnienie od paliw kopalnych jest całkowicie sprzeczne z wizją Danii jako kraju ekologicznych liderów – mówi Charlotte Valløe, przedstawicielka kampanii 'Baltic Pipe Nej Tak!' (Baltic Pipe Nie, Dziękuję!)[[iv](#)]

Organizatorami konkursu "Zielony Zawrót głowy Baltic Pipe" są Gaz-System oraz Polska Press, czyli grupa niedawno przejęta przez PKN Orlen. Orlen także inwestuje w gazowe projekty, między innymi w budowę elektrowni gazowej Ostrołęka oraz planuje przejęcie spółki gazowej PGNiG. Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego na lata 2022-2031 Gaz-Systemu zakłada budowę prawie 50 nowych obiektów infrastruktury gazowej oraz 1995 km nowych gazociągów, w tym polską część Baltic Pipe oraz rozbudowę Terminalu LNG w Świnoujściu.

Kontakt:

Diana Maciąga,
koordynatorka ds. klimatu, Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
e-mail: diana@pracownia.org.pl

Kontekst

Przewidywany okres eksploatacji gazociągu Baltic Pipe wynosi 30 lat co uzależnia Danię i Polskę od stałego korzystania z gazu kopalnego i znacznie przekracza apele ekspertów, by zakończyć wykorzystywanie gazu kopalnego najpóźniej do 2035 roku, co umożliwiłoby osiągnięcie celu utrzymania wzrostu temperatury globy na poziomie 1,5°C.

Jak pokazał przełomowy raport International Energy Agency[[v](#)], poszukiwanie i otwieranie nowych złóż paliw kopalnych powinno zostać natychmiast zakończone. Tymczasem polskie spółki współpracują między innymi z norweskim operatorem złóż Equinor (dawniej Statoil), który właśnie ogłosił, że nie wierzy w osiągnięcie celu 1,5°C i będzie wydobywał paliwa kopalne dopóki będą opłacalne. [[vi](#)]

Norweski sektor wydobywczy będzie w coraz większym stopniu zależał od gazu wydobywanego na morzu w kole podbiegunowym, jednym z najbardziej wrażliwych miejsc na Ziemi, które ociepla się dwa razy szybciej niż reszta planety. Norwegia jest coraz mocniej krytykowana za ignorowanie emisji, które sprzedawane przez nią paliwa kopalne powodują poza granicami kraju a większość norweskich obywateli zgadza się, że poszukiwania i wydobywanie ropy naftowej i gazu w Arktyce powinny zostać wstrzymane z powodów klimatycznych i środowiskowych[[vii](#)].

W grudniu 2019 r. zdecydowana większość w duńskim parlamencie poparła nową ustawę klimatyczną zobowiązującą Danię do 70% redukcji emisji CO₂ do 2030 r., zaprzestaniu wszelkich poszukiwań ropy naftowej i gazu i osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. [viii], podczas gdy zapotrzebowanie na gaz w tym kraju spadło o ponad 38% w latach 2010-2019. W grudniu 2020 Dania ogłosiła, że definitywnie zakończy wydobycie ropy naftowej i gazu na Morzu Północnym do 2050 roku zaś klimatyczni aktywiści żądają, by stało się to co najmniej o dekadę wcześniej [ix].

Kalkulacje ekonomiczne Energinet, duńskiego partnera projektu Baltic Pipe są kwestionowane przez duńskich ekspertów. Budowanie ogromnej, kosztownej infrastruktury gazowej jest niezgodne z polityką klimatyczną Danii i grozi tym, że stanie się ona dla kraju znaczącą, niewykorzystaną inwestycją i finansową katastrofą, za którą zapłacą podatnicy. Duńczycy zwracają też uwagę na niedemokratyczne podejmowanie decyzji w sprawie tego projektu. W trakcie jego przygotowywania przez duński Energinet włączenie zainteresowanych obywateli było minimalne, a blokady i protesty organizowane w wielu miejscowościach zostały zignorowane zarówno przez Energinet, jak i przez polityków. Ruch społeczny „Baltic Pipe Nej Tak!” argumentuje, że projekt będzie miał wpływ na tysiące obywateli, którzy będą mieszkać na co dzień w odległości około 100 metrów od gazociągu i obawiają się o swoje bezpieczeństwo oraz spodziewają się spadku wartości nieruchomości, wywłaszczeń oraz wpływu naziemnej części rurociągu na obszary rolnicze dziką przyrodę, między innymi w rejonie wybrzeża Fyn i Jylland.

[i] <https://gp24.pl/zielony-zawrot-glowy-baltic-pipe-konkurs-dla-dzieci/ar/c5-15583587>

[ii] https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ipcc_wg3_ar5_annex-iii.pdf#page=7

[iii]

https://en.gaz-system.pl/fileadmin/pliki/inwestycje/ulotki/Baltic_Pipe_Stavanger_Information_meeting_20062017_final_upload_01.pdf

[iv] <https://www.balticpipe.net/en/>

[v] <https://www.iea.org/events/net-zero-by-2050-a-roadmap-for-the-global-energy-system>

[vi] <https://is.gd/vspdd7>

[vii]

<https://www.greenpeace.org/international/press-release/46140/outrage-after-judgement-in-favour-of-the-norwegian-oil-state/>

[viii] <https://www.reuters.com/article/us-denmark-oil-idUSKBN28D3HV>

[ix]

<https://www.greenpeace.org/international/press-release/45831/denmark-cancels-new-oil-and-gas-permits-and-sets-date-to-end-existing-production/>